

TEVYNĖ

Organas Susivienijimo L. A.

N 44. Shenandoah, Pa. 9 Lapkričio - November - 1901 m. metas V.

NEDELINIS LIETUVISZKAS LAIKRASZTIS ISZEINANTIS KAS SUBATA.

ENTERED AT THE POST OFFICE AT SHENANDOAH, PA., AS SECOND CLASS MATTER JULY 22, 1901.

THE WEEKLY
"TEVYNĖ - FATHERLAND."
Organ of the Lithuanian National Alliance.
PUBLISHED EVERY SATURDAY.
at 119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Subscription \$1.00 per year.

All communications should be addressed:
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore Street,
Scranton, Pa.

Rates of Advertising:

one inch, once.....0.50
one inch, one month.....\$1.00
one inch, per year.....\$10.00

„Tėvynė“ ne šaraiams Susivienijimo kasuėja per metą \$1.00. Korespondencijas reikia siųsti ant adreso.
REV. A. KAUPAS, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.

ADRESAI

Susivienijimo Virszininku.

Prezidentas A. Teplir, Pittston, Pa.
Vice-prezidentas J. Karalius,
652 German str., Baltimore, Md.
Sekretorius J. Jurgelevicz,
605 W. Mahanoy str., Mahanoy City, Pa.
Kasierius Chas. Radzievicz,
Shenandoah, Pa.
Kasos globėjai { A. Kolczinski, Minersville, Pa.
J. Daukszis, 41 Daugher Lane,
Wilkes-Barre, Pa.
Knygius - Rev. M. Szedvydis, Pittston, Pa.
Dvasiszkas vadovas ir prezidentas ex-officio
Augszcziausio sudo, Rev. J. Kuras,
Forest City, Pa.

LITERATISZKAS KOMITETAS.

Rev. A. Milukas, Shenandoah, Pa.
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.
Prof. J. Žemaitis, Shenandoah, Pa.

ŽINIOS.

Zinios isz Amerikos.

Plymouth, Pa. Petras Mikolainis, redaktorius „Vienybės Lietuvinkų“ iszvažiavo į Prusus sziomis dienomis. Sekretorystę Paryžiaus parodos paliko d-rui Szliu pui.

Sudegino Muriną.

Gulf Port, Mis. Pereitoj nedėlioj iszryto nepazįstamas murinas užpuolė ant paczios tulo Fortenberry, sumuszė ją teip, kad neteko jį nuovokos ir papildė ant jos kriminaliszką užpuolimą. Atsipeikėjus moteriszke ėmė rėkti. Jos riksmą iszgirdo. Ji iszpasakojo, kaip iszrodė užpuolikas, kurį už kelių valandų sugavo. Motoriszke jį pažino, ir jisai pats prisipažino. Vietiniai gyventojai už jo tokį darbą nusprendė jį gyvą sudeginti. Tuojaus sukūrė laužą ir sudegino muriną toj paczioj vietoj, kur jis paplėdė piktadėjystę.

Nužemintas kunigas.

Chicago, Ill. Popiežiaus delegatas iszkeikė kunigą J. J. Crowley, kursa užsipuldinėjo ant vyskupo Maldoon. Kaip zinia, iszkeiktam nevalia eiti į bažnyčią, vienok kun. Crowley pereitoj nedėl (3 lapkr.) atėjo į katedros bažnyčią ant miszių ir atsiklaupė lonkose netoli kozaunyczios. Patēmijo jį kun. McCarthy, archidiecezijos kancleris, tos bažnyczios prabaszczius ir priėjęs tarė:

— Ar tu nežinai, kad tau czia nevalia į eit. Iszeik isz czia tuojaus.

— Kokią tiesą turi nuo manęs to reikalauti?

— Kaipo prabaszczios szios bažnyczios nuo tavęs to reikalauju.

— Bet asz n'eisiu. Bandyk manę iszmest.

Laikė to dijaliogo bažnyczioj buvo tylu — visi laukė, kas czia nusidės. Kun. Kancleris nieko ant to neatsakė, tik atsigrižęs į vargamistrą sustabdė chorą. Vargonai ant syk nutilo. Kun. Barry užėjęs ant sakyklos (ambonos) paaiszkino, kad esant iszkeik-

tam kunigui bažnyczioj nebus iszkilmingų miszių: bus atlaikytos tik skaitytos miszios. Prie altorians užgesino žvakes ir elektriskus žiburius, vargonai ir giesmininkai nutilo, isz zokristijos iezėjęs kun. Barry atlaikė tylias miszias. Pasibaigus miszioms, iszkeitasis kunigas atsistojo iszėjo isz bažnyczios ir isėjęs į „karą“ nuvažavo. Visas tasatsiti kimas padarė labai nesmagų įspudį ant visų ten buvusių.

Ant geležinkelio.

Waterton, Wis. Greitasis trukis geležinkelio Chicago, Milwankeė & St. Paul užlėkė ant tavorinio trukio geležinkelio Northwestern aut skerskeles ties augszcziaus minėtu miestu. Keliolika vagonu susimuszė. Geležinkelio tarbai spėjo nuszokti.

Apgyume motinos.

Joliet, Ill. Hogan, 59 metų senis, piktai apsiėjo su savo paczia. Jų sunus užstojo už motiną. Tėvas su padukimu szoko ant sunas, tas szovė į tevą ir mirtinai sužeidė: tėvas numirė. Prisaikinti pripažino, kad vaikas papildė „iszteisintiną užmuszėjystę.“ Policija sunaus iki sziol nearesztavoje ir, regis, suvis nearesztavos.

Iszpranaszavo smertį.

Laporte, Ind. Jauna mergina Letta M. Shippee sirgdama pateko į letargiszką miegą, kuriame matė užgrabinį gyvenimą. Pabudus pasakė, kad už poros dienų mirsias — teip isztikro ir atsitiko.

Straikas.

Scranton, Pa. Angliakasyklose prigulincziose prie Temple Irsu Co. kilo straikas: suvirszum 4000 darbininkų metė darbą ant atsizsankimo to distrikto mainierių Unijos. Apie asztuonios dirbtuvės, esanczios Luzerne ir Lackawanna pavietuose, sustos dirbę.

Subludusio darbas.

Belt, Mich. Mažam mieszczuikij Winona prastas darbininkas Felix Belongia, gavęs sumiszimą proto užmuszė savo paczią ir septynių metų dukterį. Atsikėlus nakezia su kirviu suskaldė pacziai galvą, o kad tą matydama pabudus duktė ėmė verkti, ir ją užmuszė su kirviu. Papildęs tą baisų darbą dide-

liu peiliu persipjovė sau gerkle ir vel atsigule i lovą szalia paczios lavono. Ant rytojaus rado jį kai mynai vos gyvą.

Iki szioliai jis buvo stropus darbininnas, tik per paskusines kelias dienas jo keistas pasielgimas rodė, kad jis gauna proto sumisimą.

Lavonai skryniose.

Chicago, Ill. Dennis Driscoll, tavorų inspektorius ant geležinkelio Burlington, Quincy, peržiuri nėdamas siuntinius patėmijo, kad viena skrynija, ant kurios yra užraszyta, kad yra su skalbimo maszinerija, yra per silpna dėl laikymo maszinų. Dėl persitierinimo atlupo lentą ir su persigaudimu pamatė, kad ten yra žmogaus kunas. Davė žinią policijai. Toliaus betyrinėjant pasirodė, kad ten yra dvi skrynios su asztoniais užkonservuotais lavonais. Nekurie buvo visai suakmenėję ir visiszka sudžiuvę. Tos skrynios buvo siunčiamos pas J. R. Jones, Brasher, Mo. Tie lavonai buvo painiti isz Harwey Medical College; siuntė juos profesorius dr. Francis Shoenleber. Profesorių suaresztavo.

Sudegė.

Hurley, Wis. Anksti parycziu 7 lapkriczio expliodavo gazolininis peczius teatre, prignlineziame, E. LeClaire. Ugnis teip umai apėmė namą, kad ant treczių lubų miegoję aktorai nespėjo iszbėgti, tik turėjo szokti ant gatvės, sunkiai susikuldami. Bet ir tas ne visiems pasisekė, nes nuodėguliuose sudegusio teatro atrado 7 apdegusius lavonus.

Numirėlis atgijo.

Parisville, O. Tulas John Lesler turėdavo konvulsijų atakus. Teip sykį užėjus prie darbo tokiam atakui griuvo į žemę, be jausmų. Paszauktas daktaras pripažino, kad jis yra miręs, jo kunas buvo atiduotas kunų laidotujui. Bet bevažiuojant graboriui su kunu namo Lesterio atakas perėjo, ir jis atsikėdęs paklausė graboriaus, kur jį veža? Persigandęs graborins pahėgo, o Leisle'ris szvilpaudamas sugrižo prie darbo pas savo draugus, kurie teipgi dideliai nusistebėjo.

Stralkas.

Denver Col. Ant geležinkelio Rio Grande sustraiškavo visi darbininkai. Szvarbiausia priezastis straiško yra ta, kad kompanija nenori pripažinti unijso.

Kun. Antanas Strazdelis Drozdowski.

Kunigas Antanas Drazdawskas (Strazdelis), gimė 4. d. birzelio 1763 m. ukiszkame bute kaime Aštravos, Krevų parapijoje. Pirmutinius mokslus apturėjo pas kun. Jezavitus Ilukšte (Kurše); paskui įstojo į seminariją Krašlavije (Vitebsko gub.) Isz Krašlavio persikėlė į Varnius ir tenai po devinių mėnesių, Žemaičiu vyskupo Stepono Giedraičio tapo išventintas į kunigus. Metuose 1790 iz Žemaičiu grįžo į Vilniaus vyskupystę ir prigimtame krašte prie daugel bažnyčių buvo vikaru. Diliovoje, Šimanšiuose, Androniškiuose prie neturtingų bažnyčių po kelis metus buvo tilijalistu. Ant senatvės gyveno Komajuose, savo namuose ir ten mire, kaip emeritas, 11. d. balandzio 1833 m. turėdams 70 metu.

Ne daug nuo ano laiko pasiliko senelių, kurie jį pažino ir atminė. Laimingos jų jaunystės gadinės prider' ypatingai tam laikui, kada dar gyveno kun. Strazdelis, rašė ir pats dainavo savo dainas. Nėra jiems nieko meilesnio, kaip šnekėti apie jį.

Ant vieno tik atminimo apie jį, pasiaiškina rauslėmis nuo amžiaus rupesčių nuliudusi kakta; ant išblyškusio veido pasirodė raudonumas ir visą žmogų palenktą amžiaus sunkumu jaunystės atminimas prikelia, kadą iš savo jaunystės priskiria daug pasaku apie kun. Strazdelį, pilnų juokų ir štukų ir priduria išstas dalis iš jo pamokslu lietuviškai sakytų. Nuokampiniuose kaimuose ir tenai, kur niekados jisai nebuvo, tegul tik kas norint užniuniuoja kokią norint Strazdelio dainelę: „Jau Saulėla teka, gajli rasa krenta," arba šitą pilną smagumo ant gaidos ukrainiškos: „Pasvido" (zybtrėjo), tuojaus susideda pulkelis, nės visi jas moka.

Kuom' yra Beranzeras dėl prancuzų, Karpinskis dėl lenkų, Padura dėl Ukrainos, tuom' yra Strazdelis dėl Lietuvos. Motina norėdama užmigditi kudikį niunuoja prie lopšelio:

Ey tu tu tu Strazdielis!
Tufey mundrus pauksztielis,
Kur tu tupiejey Lazdino krumi.*)

Našlaitis be tėvo, be motinos, be savo stogo su ašarą akįse graudžioj' gaidoj' apsakinėja savo vargus ir gailščius dainelėje:

„Ey dienas mana klapatu,
Kur pasidiesiu be turtu,
Kur aszley nujasiu
Vis biedas atrastu
Del sawis."

Laimingai numylėtas žmogus likimu, pakol jis neišpažįsta skausmų ir kentėjimų, kuriam — viskas prasijnokia, dainuoja smagiai:

*) Tos eilės yra rašitos pagal kalbą Kn. Strazdolio prigimto kampo.

„Paswida! Paswida!
Auszra žveyzdie prswida, paswida
Ir gaidielis pragida, pragida!"

Piemuo prie ako-do dudelės, nusuktos iš gluosnio, su dainele pasmagina vargingą savo prilikimą:

Linksma Diena, linksma ana,
Kad piemienis avis gana!
ho ca ca, ho la la Karwities rala rala

Laikė smagumo dainuoja lietuvis iš Kochanovskio (lenkiško dainiaus) perdirbtój' ir visur žinomoje dainelėje:

„Sedi Kiskis pilkas pa eziu, pa eziu,
Priedis lig dawalei saw miežų saa miežų,

Žodžiu sakant kun. Strazdelis pajudino visus pajautimo šešėlius, visus dušios balsus ir visados išsirišė iš to, kaipo mistras.

Daugel žmonių po juom' emė plunksną į ranką, mėgino sudėti eiles lietuviškoje kalboje. Rašė jie gražiai; pavidalas ir įturis nekurių iš jų perejo dainas kunigo Strazdelio, bet vieno daigto jiems nepriteko — nesuėmė ir nepermatė ukininku dvases; jų dainose tuojaus pažinti, kad ziedus dėl ju rinko iš svetimų lauku, o ne nuo giminiškų pievų; dėl togi ukininkai jas padainavo, pasidžiaugė jomis kaipo naujau daigtu ir... užmiršo.

Kun. Strazdelis nejieško toli medegos savo dainoms. Ukiškas butas su liuoba, kasdieniniai artojaus atsitikimai, jo šeimynos gerybė, paukščiai, rytmečio brėkšta ir saulės nusileidimas, čyruilavimas paukščiu, prigimimas, tas viskas pas jį govuoja, kalba, dainuoja jo dainose. Viena eilė, vien's zodis pritaikus daug daugiau pas jį pažymi, ne kaip pas kitus užrūšiti lapai. Inturį jo dainų koznas savo širdije ras sudėtą.

Nepriskaitant *katekismo* dėl ukininkų, išguldytu lietuviškai iš Bellermino, teipgi *kelio kryzinio*, nieko daugiau kaip tik apie dvidešimts dainų, gyvas budamas, Strazdelis nespausdino. Daugel jo dainų, kurias rašė currente calamo ir neuždžiuvusias ant popieros tarp žmonių mėtinėjo, pasiliko žmonių apturoj daugiau galvoje, o kur-ne-kur tik rankraščiuose, kaip po brangios liekanos laikomos. Laukia jos mandagios rankos, kuri surinktu, sudėtu ir užsiimtu ju spaudinimu.

Meilę dėl ukininku ir senovės lietuviškų liekanų sujungė kun. Strazdelis su naujosios gadynės kunigo meile, o tiedvi meili apsiereiškė per visą jo amžių. Bažničioje dziugino žmones savo grazum ir aiškum išguldytu evangelijos teisybių; po mišiu vėlei sename nudėvėtame plosčiuje, užsidėjęs ant galvos briedkailinę aušėtą kepurę, ant prastu lietuvišku ratų, o tankiaus dainė pėsčias eidamas iš kaimo į kaimą, mokino katekismą ir kitus mokslus, davė patarmę, links mimo ir stiprina dainelėmis; geru ir blogu atsitikimu visados ir visur dalinosi su žmonėmis. Gyvas budamas kun. Strazdelis negalėjo pasidžiaugti iš savo tautiečių meilės, bet ainiai dainiaus viengadinų užtat kas kart didesnę paguodoną ir meilę parodo tam mus muzikėlių lakštingaliam Strazdelio vardas su meile bus minimas, kolei lietuviška kalba skambės.

(Pagal Aušrą 1883)

* * *

Lietuviai peszasi Bažnyčioje!

Priesz iszkeliavimą į Europą važiuojn asz pas savo arcivyskupą atsiveikinti. Buvo tai szv. Karoliaus Boromejaus szventė, 4 d. Lapkriczio. Insėdus į vagoną prieina prie manęs gentleman'as ir persipraszęs, klausia, kas tai per vieni esą tie „independent Lithuanian Catholics?“ „Nežinau“ atsakau anam ponui ir klausiu jo, kodėl užduoda man tą klausymą. „Ar Tamsta neskaitei szios dienos gazetos? klausia jis manęs toliaus ir pakisza Philadelphios porą dieninių laikraszczių, kur didelėms raidėmis ant pirmo puslapio atspaudinta: „Fight in Church — musztynė Bažnyčioje.“ — Imu skaityti ir ne tikiu savo akimis, nes matau, juog lietuviszkoje Philadelphijos bažnyčioje buvusi baisi pesztynė: kunigui norėję akis apiberti raudonais pipirais, sulaužę Muką Vieszpaties, suolus iszdraskę, langus iszmuszę, policija vos ne vos apmalszinus įnirszusius, kurių apie 14 (vyrų ir moterų) apkulę lazdomis (buožėmis) nuvezė į koją. Skaitau suraszą policijos suaresztuotų ypatų, tarp kurių randu vardus „Lietuvos“ korespondento A. Jocio, Unikos ir kitų.

Tuojaus atsiuiniu, kaip man dar pirm poros nedėlių keli Philadelphijos lietuviai pasakojo, juog maisztininkai Philadelphios parapijoje grasina, kad pakelsią bažnyčioje buntus ir pesztynes, idant arcivyskupas būtų priverstas uždaryti bažnyčią. Maisztininkai tie po laikrazczius garsinasi, kad jie esą visa parapija ir nesutinka tik su kunigu, kad girdi sudas dar neužbaigęs jų provos. Reikia bet žinoti, juog tikrai dalis Philadelphios parapijonų, pakurstoma kelių ypatų, kurių kitos yra žinomos kaip atviri ir aiszkūs katalikystės prieszai, daro ergelius toje parapijoje. Sudas prisudijo, kad bažnyčia būtų ta globon arcivyskupo, o ne szv. Antano draugystės, bet maisztininkai teisinosi priesz sudą, kad jie būtų neprigulmingi nuo vyskupo; tada sudas paskyrė jiems terminą, kuriame jie turi daryti, kad lietuviszka Philadelphios bažnyčia nebuvo Rymo Katalikiszka ir neprigulėjus arcivyskupo jurisdikcijai. Tik tokiam atsitikime sudas ketino palikti bažnyčią szv. Antano draugystei. Žinoma, to maisztininkai niekad negalės daryti, nes yra tukstancziai liudininkų, juog Philadelphios lietuviai ankas dėjo ant katalikiszkos bažnyčios ir per 7 metus užlaikė kunigą, arcivyskupo paskirtą ir visame kame (t. y. dvasiszkuose reikalnose) buvo po jurisdikcija katalikiszkos diecezijos vyskupo. Idant maiszdarius kiek nutildinti arcivyskupas paskutiniame laike priėmė rezignaciją kun. Kaulakio, senojo klebono, perkeldamas jį į New Philadelphia, o į jo vietą atsijuntė kun. Kaminską, kurį net angliszki laiarasz-

cziai iszgyrė kaipo didei užsitarnavusį dėl lietuviszkų parapijų (Minersvillės ir New Philadelphios) kunigą. Paskirdamas kun. Kaminską nei vienai nei kitai partijai Philadelphijoje nepažįstama, arcivyskupas tikėjosi galėsiąs užbaigti vaidus Philadelphios lietuviszkoje parapijoje. Dabar angliszki laikraszcziai raszo, juog „negrigulmingi liet. katalikai“ (toks mat vardas naujos atskalos) norėję bažnyčioje sumusztiti tą kunigą ir pradėti Dievo namuose baisias pesztynes. Baisus daigtas! Piktybė, pažeminanti mūs visą tautą akyse svetimtauczių!

* * *

Atlikęs kuoveikiausiai savo reikalą pasiskubinau į Philadelphios kleboniją, kad nuo paczių lietuvių isztirti, kaip tas atsitiko. Ateinu į kleboniją, o czia kanceliarijoje (ofise) pilna žmonelių, kurie parėję isz darbo, nespėję nei pavalgyti, atėjo į klebono namus, idant jį apginti nuo nevidonų, jei tie mėgintų įsi-
veržti į kleboniją, kaip andai buvo padarę prie kun. Kaulakio. Nuo susirinkusių czia žmonių ir nuo klebono sztai ką girdėjau:

Priubuvus kun. Kaminskui į Philadelphiją, atsilankė pas jį parapijos komitetas ir teipgi komitetas prieszingos vyskupui ir kun. Kaulakiui partijos, kurie per laikraszczius Vienių ir Lietuvą vadina savę parapija ir savo kersztą priesz kunigą ir augztesnę dvasiszką valdžią nori pavadinti gynimu parapijos savasties. Kun. Kaminskas abiejų partijų komitetams pasakė, juog jis nesikisz į jokius vaidus ir tik tą darys, ką įsakys jam arcivyskupas.

Pereitą savaitę (nedėlią) vėl atsilankė pas kun. Kaminską dvasiszka valdžiai prieszingos partijos komitetas ir atneszė ant kelių arkusų priraszę visokius punktus, reikalaudami, kad klebonas ant anų pasiraszėtų ir pagal juos elgtųsi. Kun. Kaminskas atsakė, kad tiksias ant visko ir viską iszpildysias, jei arcivyskupas tą jų rasztą užtvirtis ir sutiks, kad pagal tokias naujas tiesas būtų valdoma parapija. Maisztdariai suprato, kad jie mažyte parapijos dalia budami negalės paversti ant savo kurlpalio visos parapijos ir kunigo. Taigi jie laikė paslaptą (sekretną) susirinkimą, ant kurio buvo nuspresta, kad jų pusės vyrai ir moterys ateinantį nedėdienį (3 d. November) ateitų į bažnyčią pasirenę ir pakeltų maisztą. Kun. Kaminskas tuo tarpu gavo nuo vyskupo įsakymą, kad pats darytų kolektą bažnyčioje, nes iki sziol didžiausias sumiszimas szv. Antano bažnyčioje buvo isz to, juog per miszias kolektafvoda vo abiejų partijų kolektoariai.

Priesz sumą 3 d. Lapkriczio (November) kun. Kaminskas apgarsino arcivyskupo įsakymą, kad dėl iszsvengimo vaidų nuo sziol jis pats kolektafvosias; potam su dviem vyrais, einancziai spirm ir praskiriancziais taką, klebonas norėjo eiti per bažnyčią su kolekta-

Bet palei paczias groteles buvusi moteriszkė tula Kildienė pastumėjus anuo du vyrų, stverė kunigą už rankos, o kita ranka bėrė jam į akis su raudonais pipirais. Aleksandra Kajeris, kurs stovėjo czia jau, skubiai užstojo knigą ir pipirai bertį į kleboną jį apjakino ant valandos. Kun. Kaminskui tak biskutį ant kamžos užberta pipirų. Geri žmonės, o ypacz moterys, kurie žinojo, kad maisztdariai buvo sutarę kunigą sumusztiti arba nors jam bažnيتينius rubus apdraskyti, pradėjo praszyti, kad kunigas neitų kolektafvoti ir beveik neszte jį įneszė į zokristija. Tuo tarpu duryse stovinti maisztininkai pradėjo rėkti; „užmuszkim kunigą pirma, o paskui su tais tokiais ir tokiais duosim rodą“. Iszgirdęs tokį szauksmą tulas parapijos suszuko; „morder“ (razbajus). Ant to szauksmo įpuolė į bažnyčią keli policijantai, kurie buvo girdėję apie rengiamą bažnyčioje maisztą. Policijantai įėjo į bažnyčią ir paklausė „kas czia per maiszta?“ Jiems tapo parodyta moteriszkė Kilnienė, kuri pirmutinė pradėjo ermyderį. Policijantai norėjo ją aresztuoti, bet ji pati ir jos vyras prieszinosi policijantams, kurie, matydami, kad gražumu nieko neįveiks, pradėjo naudotis isz savo palkų (buožių). Pas duris stovintieje maisztdariai ėmė rėkti: „ismuszskim kailį policijai ir visiems rymionims“. Tada viens isz policmonių, matydamas, kad nebus gero, iszbėgęs isz bažnyčios szovė duodamas ženklą už poros bliokų esancziai policijos stacijai, kad reikalauja pagelbos. In kelias minutes bažnyčia buvo pilna policmonių, kurie su savo lazdomis ramdino maisztininkus. Bažnyčioje kילו neiszpasakytas triuksmas, visur lakstė maiszdeliai raudonų pipirų, kuriais buvo apsiginklavę maisztdariai; gavo smugius ir visai nekalti žmonės: tapo sulaužyta pora suolų, iszmusztiti langų stiklai; didžiausi hersztai, pravadyriai prieszingos pusės, smuko isz bažnyčios; „Lietuvos“ korespondentas A. Jocis iszszo per langą, sumuszdamas stiklą, teippat per langą iszszoke viena moteriszkė; tulas Jankauskas, maisztdaris, pamatęs, kad bus bloga, mėgino pasislėpti ant vargonų prie anglikių giesminikių, bet kantarkos iszmetė isz savo tarpo paduodamos policijantams ir nabagą smarkiai apkulė. Viens vyras ir viena moteriszkė (isz maisztdarių) szoko nuo vargonų (viszkų) per langą. Policija gerai apdanziusi nenorinczius pasiduoti maisztdarius, apie 14 jų suaresztavojo. Per maisztą sudaužyta buvo ir Vieszpaties nukryžiovoto paveikslas (Muka). Anot Juozo Szimkaus (kurs prie kelių liudininkų pasakojos raszancziam sziuos žodzcius) tulas Karbiniskas su „Lietuvos“ korespondentu A. Jociu nulupo nuo sienos Vieszpaties Muką, prikaltą po vyrų pusei, o Karbauskas trenkė Iszganytojo kanczios ženklą į zemę. A. Jocis norėjo teipgi ir po moterų pusei atlupti nuo

dienos (pas duris) Muką, bet nespėjo, nes už-
tėmijęs ji vienas jaunas vyras atstumė szalin
auszuskdamas: „ar tu pasiutai!“

Matote, Broliai, koki tai žmonės daro
maisztus parapijose ir koki išsdirba „tau-
tiečiai“ isz skaitanczių valnamaniszkus laik-
raszcius. Ant visko jie pasirengę, jei ne po
jų pusei dalykai virsta. Paarzinti garbės
trozskimu (kvailių garbės) jie pasielgia kaip
tikri tvarkos ardytojai draugijoje.

Kun. A. Milukas.

Nuo „Motineles“

Sekantis laiszkas parodo, kad „Mo-
tinėlė“ kasdien randa daugiau ir dau-
giau pritarėjų tarp tautieczių geros va-
lios:

„Northampton 4-11-01

Knn. A. Kaupui

Guodotinas Tėvynaini: Sziuomi
noriu pasigirti, kad mēs du ant sykio
užsigeidėme pastoti sąnariais „Motinėlės“.
Priraszome prie III skyriaus ir
delto siuncziamė \$3.00, t. y. po vieną
dolerį įstojimo ir po 50 c. už tuos du
mėnesiu iki naujų metų. Tolesnę mo-
kestį užsimokėsime po naujų metų. Czia
noriu pridurti, kad mudu esame mede-
giszkai pavargę ir nors mažą sumą ant
metų reikia moketi, bet yra nelengva.
Bet matome reikalingumą szelpti szitą
teip svarbų užmanymą „Motinėlės“
ir raszomės prie tos draugystės, norė-
dami padidinti skaitlių jos sąnarių ir
paraginti kitus tautieczius medegiszkai
geriau stovinczius raszytis prie „Moti-
nėlės“, dauginant jos sąnarius ir turta.
Su tokiais mieriais draugystė be abejo-
nės turės augti – tik žinome lietuviską
budą: nesiskubina, kol nepersitikrįs. Bet
suprantantiems priderėtų nesiszalinti
nuo jos. Todėl užkviecziamė visų lietu-
viszkų kolionijų tautieczius geros valios
skubintis su paszalpa „Motinėlėi“. Ką
turi daryt ryto, daryk sziantie - sako
patarlė. Tiesa „Motinėlė“ nuo pirmos
dienos savo gyvavimo patiko trukdy-
tojus ir sziantie turi smarkius prieszta-
rautojus ir ilgai gal dar turės, bet ant
to nėra ko visiszkai paisyti. Dirbkime
tiktai nenuilstancziai, o prieszai susigė-
dėję akis nuleis. Butų malonu pamaty-
ti kuopas „Motinėlės“, kaip kad turime

„Susiv.“, kurs priesz 10 metų ir - gi
gana silpnas buvo . . .

Linkėdami viso labo ir kloties lie-
kamesu guodone: J o n a s P e c z i u -
l i s ir V i n c a s Ž u k a u c k a s.

P. S. Neuzilgo „Motinėlė“ sulauks
ir aukų keletą centų nuo Northampto-
nieczių, isz ko tik džiaustis galime.”

Tokiu budu „Motinėlė“ pasididino
vel dviejais sąnariais. Dar pirmiau (spa-
lių mėnesyje) prisiraszė prie mūsų drau-
gystės (prie III skyriaus), užsimokėda-
mi mėnesines už visus metus isz kalno
V. S t a g a r a s ir K. R a d z e v i -
c z i u s, abudu isz isz Shenandoah, Pa:
Acziu jiems už tai. Tokiu budu dabar
„Motinėlė“ skaito viso 22 sąnariu (M.
Paltanaviczių skaitome vis dar už sąna-
rį, nors jau metai suvirszum, kaip ne-
moka mėnesinės).

Draugystės geležiniame kapitole
dabar randasi 219 dol. bėgamame, at-
muszus visus iszleidimus (spalių 15 d.
iszsiųsta į Szveicariją stipendijos 30 dol.
kiti iszleidimai 1.17) – 116.99. Kadan-
gi iki naujų metų turės įeiti dar mažiau-
siai 31 dol., todėl naujus 1902 metus ti-
kimės pradėti su pusantru szimtu teka
mojo kapitolo. Ta suma laukia stipen-
dijanto.

K u u. A. K a u p a s,
sekretorius.

Atsiliepinimas in „Motineles“ sanarius.

Ponas D., kuriam „Motinėlė“ buvo
pripažinusi metinės stipendijos 15 dol.
užstojus naujam apszvietos ministeriui,
gavo leidimą baigti universitetą Masko-
lijoje ir praszo tiktai 100 rublių vienlai-
kinės paszalpos, užleidzdamas stipendiją
kitam. Susirinkimas „Motinėlės“ sąna-
rių tame reikale atsiliks 3d. Gruodžio
Plymonth'e, Pa. Kadangi ne visi ant
to susirinkimo galės pributi ir kadangi
konstitucija reikalauja, idant stipendi-
jos ir paszalpos butų pripažįstamos di-
dumu dviejų taecz dalių balsų, todėl
meldžiu tų sąnarių „Motinėlės“, kurie
ant susirinkimo pributi negalės, kad
pranesztų prezidentui arba man ant
raszto: ar pristoja, kad p. D. butų isz-
siųsta paszalpa 100 rublių, ar ne?

K u n. A. K a u p a s,
sekretorius.

Apraszymas sodziaus Rytiszkui.

Yra sodzius Vilenskoj gub., Tra-
kų paviete, Merkinės parap. ant 10
viorstų nuo bažnyczios, kuri yra mies-
telij Merkinėj. Arcziausia stacija gele-
zinkelio yra Varena, į kurią bus 6½ my-
lios. Paprasta žmonių kalba lietuvisz-
ka. Keliolika vyrų supranta lenkiszkai
ir maskoliszkai. Abelnai senukai vyrai,
jei ne moka lenkiszkai arba mas-
koliszkai, tai nors supranta. Visi seniai
kalba poterius lenkiszkai, o lietuviszkai
didesnė pusė jaunumėnės. Kalbėdami
poterius lietuviszkai isztaria gerai, ba moki-
nas jų daugiausiai isz lietuviszkų. Jau-
numėnė mėgsta bažnyczioj melstis ant
knygelių lietuviszkų, o seni žmoėns
ant lenkiszkų. Lietuviszkų maldų kny-
gelės maskoliszkomis litaromis nēr jo-
kios. Prie lenkiszko griebiasi labjaus-
senieje, o prie maskoliszko jaunieje. Mo-
ka skaityt žmonių 40; lietuviszkai moka
skaityt žmonių 34; maskoliszkai 7, len-
kiszkai 18, vokiszkai vienas: lotiniszkai
raides pažįsta 40 (daugiau); maskolisz-
kas 9; gotiszkas 1. Vyrų moka skaityt
22. o moterų 18. Vyrai moka raszyt 7:
lietuviszkomis rademis 4, maskoliszko-
mis 5, vokiszkomis vienas. Moterys
raszyt ne moka. Vaikus iszmokina lie-
tuviszkai skaityt tėvai, susiedai; pirma
mokino „daraktorius“, bet nog 2 metų
jau neima, ba bijos vyriausybės. Vaikai
iszsimokina raszyt „uczyliszczioj“. Rasz-
tuose žmonės vartoja, daugiausiai mas-
koliszkas raides, o raszo laiszkus vi-
saip: lietuviszkai, maskoliszkai, ir len-
kiszkai. Lietuviszkai raszant laiszkus
daugiausiai vartoja maskoliszkas rai-
des. Jeikās skaito knygas, tai daugiau-
siai dvasiszkas, bet ir tų yra tiktai pas-
vieną davatką. Asz parsigabėnau isz
Tilžies apie 10 lietuviszkų knygų ir tik-
tai 2 žmonėm duodu skaityt; teipgi tu-
riu po kelis lietuviszkus laikraszcius:
Vien., Varpo, Ukiniko, ir Apžv. A-
part manęs nei svietiszkų lietuviszkų,
nė dvasiszkų, nė maskoliszkų, nė len-
kiszkų knygų nėra pas nieka. Teipgi
ir laikraszcių jokių niekas sau neiszra-
szo. Pas mus žmonės tamsus, lietuvisz-
kas klausymas suvis yra menkai judina-

mas ir apie jį menkai ką pasakyt. Lietuvišiais jaučiasi tik tai 3 žmonės, kurie skaitė lietuvių laikraščius, o kiti apie tai nesirupina: jiems vistiek kuom, esti. Delto kad bažnyčioj ėmė vartot lietuvišką nesenei, bus apie 6 miatai, tai žmonės ne labai džiaugiasi, jog reikia numest skurą lenkistės; seni žmonės papratę yra prie lenkistės. Delko lietuviškai verčiau, jie nežino nieko. Ant maskolių, lenkų ir židų žiuro su užmerktomis akimis. Iš mus szalies tik vienas eina į „narodnoje ucziliszcze“. Yra tik tai vienas pabeigęs 4 klasas gimnazijos, kuris mislina eit į dvasiszka seminariją. Narodnoje ucziliszcze pabaigęs yra tik tai vienas, o 3 tik po keletą metų jį būvę. Szitie jaunikaiciai mokitesni žiuro ant maskolių, lenkų ir žydų, kaip ant neprietelių. (Reikia už tai dėkavot liet. laikr.) Nei vienas ukinikas neleidžia mergaicių į mokslą, jei tik iszmokina namieje lietuviškai ant maldaknygių skaityt. Vienas tik tai yra pabaigęs 4 klasas gimnazijos ir tą skyria ant kunigo. Žmonės žiuri ant kunigų, kaip ant dvasiszkių vadovų, szėnavoja juos ir priklausojų. Ant maskolių, lenkų, ir židų žmonės žiuri, kaip jau sakiau, su užmerktomis akimis, biskį neapkęsdami jų visų; ant lietuviškių inteligentų žiuro kaip ant mokintų vyrų. Sodžiui ne gyt vena burliokas jokis ir nei vokitis. Anžydu žiuri, kaip ant plėszikių ir nelabai juos apkenczia.

Cze turiu visą sodžių padalint ant 2 dalių: sodžiaus ir dvaro, kurį turi apirkę žmonės; kožną dalį peržiūrėsim atsabniai: sodžiaus yra 13 dubų: 11 po 6 desetinas (desetina 1½ margo), arba po ketvirtį valako, o 2 dubos po 12 desetinių, arba po pusvalakį. Teipgi yra du kampininkai ir turi po vieną desetinažemės. Ant kolonijos pripuola 24 desetinos. In sodžių priguli tik tai 3 kolonijos ir 20 desetinu.

Žemė yra gauta per dalinimą (nadiel). Dabar ape pirktą žemę (dvarą): dvaro viso 7½ kolonijų. Tą dvarą pirkko (6) szesziesia. Vienas 2½ kolonijos (valako), antras 2, treczias 1, 4-tas ir 5-tas po pusvalakį (puskolonijos) ir žydas pirkko ant žmogaus vardo valaką.

Trys žmonės ir žydas gyvena ant szitos pirktos žemės, o du žmonės gyvena kituose sodžiuose, isz kurių vienas turi pusvalakį, o kitas valaką. Szitoji žemė, kaip jau sakau, yra pirkta nuo pono Szaknos. Abelnų ganevų sodžius neturi, miszko nei ažero suvis nėra sodžiaus, Turtingi ukininkai dvaro (pirktą žemę vadina dvaru, kad but geriau suprast) yra 2, sodžiuje vienas, kuris turi dvarę Makniunuosė pirkęs 12 desetinių ir turi į du szimtų rub. kapitolo. Isz dvaro ukininkas vienas turi į 500 kapitolo; o kitas nor neturi kapitolo ale ir skolos neturi, turi 2½ kolonijų (valakų), Dvarę yra vienas žmogus kuris turi skolos 100 rub. (szitai datyrė, kad leido sunų į Ameriką), pažiczioj pas žmogų ir moka 8 proc.

(Dar neviskas).

NUO „DIRVOS“ REDAKCIJOS.

Iszleisdamas paskutinį szių metų „Dirvos“ numerį praneszu maloniems savo prenumeratoriams, juog asz turiu atsiveikinti su jais ir su „Dirva“. Po deszinties, be biskio, metų darbavimosi ant lietuviszkos dirvos Amerikoje, gavau progą atsilsėti. Mano arcivyskupas kun. P. J. Ryan suteikė man pavelijimą ant dviejų metų iszvažiuoti daugiaus pasimokinti Europos universitetuose. Kiekvienas supranta, juog tokiose aplinkybėse „Dirvos“ iszlesti asz negaliu; „Dirva“ neperdaug skaitytojų turi, nei tiek negalima surinkti isz prenumeratoros, kad apmokėti nors pusę kasztų iszleidimo vieno jos numerio; daugelis reikia pridėti isz savo kieszniaus. Kad ne gerbtinas p. Vytautas, kurs apsiemė ant savęs pusę kasztų už 2 numeriu pernai metų ir už tris szių metų „Dirvos“, gal nebucziau galėjęs teip gerai atlikti savo iszleidimų.

Szitą Dirvos numerį iszleidžiu asz vienas ir tikiuosi, juog skaitytojai pasi džiaugs lietuviszkoje kalboje skaitydami tokius svarbius tikro žinovo ir mokslincziaus paraszytus „Laiszkus isz Palestinos“. Prie progos primenu czia savo bicziuoliams (prieteliams), juog ne-

misliju sėdėti tykiai ir Europoje budamas, ale ir ten mėgšiu, kas duosis, padaryti dėl mūsų rasztenybės. Tik viena bėda, kad mano turtas suvis menkas ir be kitų paszelpos nesitikiu, kad galėcziau net užsilaikyti Europoie per czielus du metu. Taigi praszycziau visų, gero man velijanczių, kad teiktųsi plautinti mano iszduotas knygas, tokiu budu duodami man progą pasibarbuoti pasekmingiaus dėl lietuvištos Europoje. Visas mano knygas galima gauti p. V. Stagarą, kurio adresas: V. J. Stagaras, Shenandoah, Pa.

Ateinanczių metų *Dirvoje* bus atspaudintas svarbus garsaus ir mokinto mus' lituanologo veikalas — Dr. J. Banavicziaus „Ožkabilių Dainos“. Kasztus iszleidimo teikėsi apsiimti kunigai A. Kaupas, M. Szedvydis ir J. Kuras, už ką jiems isztariu czia szirdingą padėkavonę ir patariu savo bicziuoliams, kad juos remtų, skaitlingiaus užsiraszdami „Dirvą“.

Prenumeratą už ateinanczius metus siųsti reikia pas kun. Kaupą, kurio adresas: Rev. A. Kaupas, 114 Theodore str., Scranton, Pa.

Kun. A. Milukas.

SUSIVIENYJIMO REIKALAI.

Atskaita kasos globėjų.

Ineiga į „Susiv.“ kasa.

Nuo 1 d. Birželio iki 30 įplaukė	\$57.90
„ 1 „ Liepos „ 31 „	463.90
„ 1 „ Rugpjucio 31 „	5.65
„ 1 „ Rugsėjo „ 30 „	12.46
„ 1 „ Spalio „ 28 „	370.55
	<hr/>
	\$910.46

Tokiu budu iszviso per tuos penkis menėsius įėjo pinigų į Susiv. L. R. K. Kasą \$910.46

Iszeiga.

Nuo 1 birželio iki 30 iszmokėjo	647.71
„ 1 Liepos „ 31 „	133.30
„ 1 Rugpjucio 31 „	175.00
„ 1 Rugsėjo 28 spalio	239.14
	<hr/>
	\$1195.15

Taigi per visus sziuos paminėtus mėnesius iszėjo isz Susiv. kasos \$1195.

Mes kasos globėjai, žemiau pasira-
szę, sziami paliudijam, juog perrokavę
knygas Susiv. L. R. K. A. 28 d. spalio
1901 m. Wilkes-Barre, Pa, radome tei-
singai vedamas knygas: sekretoriaus
ir kasieriaus knygoše viskas tinka, ką
paduodami „Tėvynėje“ ant to pasira-
szom kasos globėjai —

Antanas Kolczinskas.
Juozas Daukszys

Iszbraukti isz „Susiv.“ sa- nariai.

Plymout, Pa. S. Daukanto dr.
K. Liszkauckienė, K. Nienius, N. Zaleskienė,
Aug. Liszkauckas, A. Sajeta,
Jok. Petkevyczia, J. Stadutevyczia
Mart. Žaleckas, Ig. Staduleviczia,
Vikt. Vaikulionienė, Ant. Sajatienė,
Kaste Petkevyczienė, S. Vaickeliunas,
Pr. Zdanaviczius, K. Staduleviczius,
Rožė Marcinkeviczienė, Alz Auszrienė,
Pr. Struckus, Petr. Struckienė, Juoz. Auszra
J. Mažeika, Milė Mažeikienė, P. Pauliunas,
Jul. Marcinkeviczia, B. Baigis,
A. Varanauckas, J. Makaveckas,
V. Arbaciauckas, A. Budzilauckas,
K. Rakleviczius, J. Miželis, J. Balita,
Pr. Balitienė, S. Duda, M. Galcziauckas,
T. Jakimaviczia, Ig. Simanaviczia,

Pittston, Pa., kuopa:
V. Gradeckas, M. Povilaitis,
G. Matusевичienė, M. Povilaitienė,
M. Revotienė, J. Revota, M. Sirkevicze,
A. Spudis, M. Gramas, Mat. Gusas,
Forest City, Pa, kuopa:
Jurgis Buividas, A. Skuczius, M. Skuczienė,
A. Skiecius, M. Skieczienė, Ona Dzikienė.

Athol, Mass, kp.
J. Braszkis, Alz. Braszkienė, J. Skupas,
P. Stirkis,
Chicago, Ill., kuopa:
J. Montvila,
Homstead, Pa, dr. sz. Juoz.
Ig. Gripas, J. Gripienė,
Mahanoj City, Pa., kp.
A. B. Sztrimaiti, Ig. Kakneviczia,
Ig. Lapinskas.

Pittson, Pa., Blai v. dr.
J. Mazurkevyczia, V. Pukas, J. Andriuszius,
J. Zujus, J. Martinkaitis, M. Pikutis,
Pr. Žilinskas, Ig. Krapaviczia, M. Toluba,
B. Szerksznas, B. Sitkeviczius,
A. Petruszkevyczia, K. Ruseckis,
V. Pitkevyczia, V. Augszciunas,
M. Januszkevyczia, T. Sakalauckas,
Waterbury, Conn., kp.
Katrė Verbylienė, J. Danisevyczia,

J. Petrauckas, R. Jaukauckienė,
K. Kazemėkas, L. Nevulis, V. Keneusis,
Ona Nevulienė, S. Pranckus, Kun. J. Žebrys,
J. Žemantauckas, Ona Pranckuvienė,
A. Spitrius, Ona Kenensienė,
J. Vasiukeviczius, M. Valentinaviczius,
B. Vitkauckienė, J. Galinis, K. Galinienė.
A. Teraiienė, M. Tamoszaitienė, J. Verbyla,
J. Szabrinskas, K. Valentanaviczieuė,
S. Vaiczis, Ver. Vaiczienė, A. Stacziokas,
Z. Stankevyczienė, J. Priceviczius,
M. Priceviczienė, J. K. Senkus,
K. Baltrukonis, B. Rakoszaitienė,
A. Burbatė, Elz. Tukaitė, V. Jokszienė,
J. Penikas, P. B. Vasiukevicziutė,
Al. Antanaviczia, S. Masionis,
E. Arnataviczius, A. Bartuszkas,
K. Lubickas, P. Jeszinskas,
Ona Baltrukonienė, J. Bendleris,
J. Jeszinskas, Bern. Montvila,
M. Kijaujkienė, S. Budrienė,
Elz. Grincziunienė.

Minnerville, Pa., kp.
K. Aliszaukzienė, B. Mikalaviczienė,
J. Ramanauckas, V. Ramanauckas,
J. Mikalaviczia F. Matuleviczia,
J. Aliszauckas, M. Mikalaviczienė
K. Baniuszius, J. Merkeviczius, J. Noravas,
Z. Kondrataviczius, S. Mockeviczius
Ul. Virbaczius, K. Atkoczaitis.
J. Mauras, A. Maurienė

Chicago, Ill, Pudy mo dr.
M. Varanka, M. Varankienė, A. Varanka,
Juz. Varankiene, Ant. Stefanaviczia,
M. Stefanaviczienė, Ed. Ceglarskis,
Kar. Ceglarskis, Al. Szidlauckas.
Johan. Szidlauckienė.

Detroit, Mich, kp.
J. Backevyczia, J. Bujauckas, Didžgalvs,
V. Szatulaitis, M. Szatulaitienė,
L. Adomaviczia, D. Adomaviczienė.
Pr. Strakalaitis, R. Stakalaitienė,
J. Beleviczia, L. Bobina, J. Szalaszaviczia,
A. Kavaitis, M. Velivis, V. Szarkauckas,
M. Szarkauckienė, A. Kunigiszkius,
m. Kunigiszkienė, m. Szalaszaviczia,
B. Szalaszaviczienė, A. Ambrasas,
Alz. Butrimaviczienė, Kar. Butrimaviczius,
m. Burimaviczienė, Fr. Butrimaviczius,
A. m. Konusos, J. Buncis,
J. Ambrozeviczienė.

Scranton, Pa., Liet. Dukt. dr.
Pože Kubilienė, O. Andruszienė,
Waterbury, Conn., szv. Pranc. dr.
J. Baltruszaitis, Ursz. Urbanaviczitė,
Glen Lyon, Keistucziokuop.
A. Narkeviczius, J. kruszinckas,
O. Svogunienė, R. Brukas, R. Brukienė,
M. Auskienė, J. kerutis, J. Bijunas,
O. Bijunienė, J. Auskis,
J. Uleviczius, J. Gilis, Elz. Gilienė, J. Rugis,

A. Szarkauckas, A. Szarkauckas, K. Anskis,
T. Gigeviczius, m. Padegimas,
P. Zidanaviczia, A. Brukas, P. Kavaliauckas
O. kavaliaeckienė, J. Narkaitis, J. Szarkis,
Z. Zageliaviczia,

Wanamie, Pa., kp.
P. Sarpalius A. Sarpalienė, m. Stankevycze,
Pr. Stankevyczia, J. Antaviczia, J. Rucziunas,
J. Prusaitis, K. Petkevyczia, J. Tumosa,
J. Szarkauckas, L. Lietuvninkas, J. Gilis,
M. Velungeviczia, M. Volungeviczienė,
J. Svogunas, J. Tumosa, M. Prusaitienė,
J. Palionis, K. Palionienė, J. Sarapinas,
P. Kanapinskas, P. Venckeviczienė.
V. Venckeviczia, Pr. Lenkauckas,
P. Kavaliauckas,
Shenandoah, Pa, Beno kp.
V. Trunca, A. Keidoszius, K. Vitkauckas.

Phila, Pa., kp.
A. Zuikis, J. matulis, Al. Kruszinskas,
J. Bartkus, J. Gudiszkius, K. Unikas,
A. Jakubauckas, A. matulienė, J. Butkus,
J. Gudiszkius, J. Kiudienė, V. Kildienė.
J. Dedonis, O. Sugaillienė, A. Czepeliauckas,
L. Czepeliauckienė, J. Tamulis,
A. Dvorčekis, J. monrius, Teof. Dudas,
Z. Kazlauckintė, S. Arbaszauckas

Northapton, Mass, kp.
Ona Czesnuleviczienc, m. Gudaitis,
K. Pakutinskas, V. Uleckas.

Cincinnati, O., szv. Kaz. dr.
V. Trakauckas.
Delray, Mich, kp.
S. Urbanta, A. Savickas, m. Savickienė,
m. mockus, m. kupczinskas, J. kaseviczius,
Newark, N. J. kp.

A. Maczys, K. macziene, Adel. Pranienė,
V. Ambrazeviczius.
Elizabethport, N. J. kp.
A. Remeika, A. Pecziokas, O. Remeikienė,
P. Radzeviczienė, R. mikluszienė,
J. mikluszius.

New Britain, Conn., kp
Z. Smilingis, L. Smilingienė, F. matula,
S. kofesinokas, P. kukauskienė;
K. kukauskis.

Hastings, Pa. szv. Juoz. dr.
J. Aliszauckas, K. Kuizinas, T. Žukauckas,
Brooklyn, N. Y. Kp.

J. Jokubaitis, P. Drangelis, M. Lokoszaviczia
O. Tauckvnienė, J. Venckeviczius,
P. Akucevicze, M. Drangelienė,
J. Jaseviczia, M. Jaseviczienė
Mare. Venckeviczienė, Ag. Skripkevyczienė,
P. Skripkevyczia, J. Krapkaitis
J. Merkeviczius, V. Struogius A. Rugienius
K. Venckeviczia, A. Mėzlis,
J. Strepanaviczia, Pr. Stepanaviczienė,
J. Szunskis, B. Levonas

Gen. Sekretoriaus.
J. Jurgeleviczius.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota

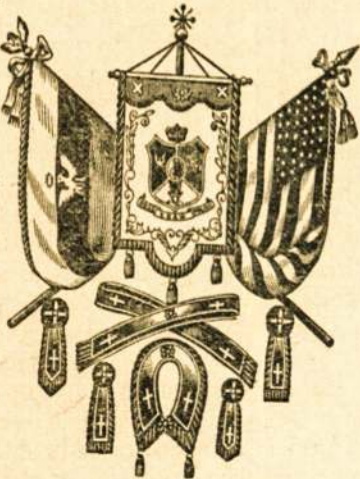
DWIEMIS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupeštingą, teisingą ir artistiską išdirbiną.

**KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apdirbti guodotinius Kuny' s ir guodotin. Draugystėms, ' 'hu wisus augszcziaus ' 'aigtus Pigiausei, ' 'usei ir Geriausei, nes ' 'metų užsiimdama išdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

K. Radzeviczius.

Puikiausia visam Shenandoah'ri
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos KARSZTI UŽKANDZIAI, o teip visada szał ti dykai. Geriausi ir pigiausi PIETUS, viskas szviežia: CIGARAI pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvys ras SZIRDINGA RODA kiekvienam reikale. O ir PINIGUS MAINO ir siunczia į LIETUVA ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,
SHENANDOAH, PA.

V. Chmieliauckas

E. CENTRE STR.
SHENANDOAH, PA

Užlaiko didelę krautuve cigarų, vynoir visokių likierų, o pardavinėja pigiaus nēkaip svetimtaucziai, kurie užlaiko pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigų.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkui'

ŽENKLUS SUSIVIENYJIMO norinti turėti, turi nu sipirkt pas Centraliską Susiv. kasierių p. K. Radzeviczių pasiuncziant jam 1 dol. ir 50 centu.

Adresas yra „TEVYNEJE.”

Šios knygos yra gaunamos S. L.A. Spaust

Budas senovės lietuvių ir žemaičių	.....50c.
Istoria Europos	 15
Kražių skerdynė	 0
Padėjimas lietuvių tautos rusų vieszpatystėj	35
(Ta pati kniga maskolizskoi kalboi ..	\$1,00)
Kristiono Donelaiczio rasztai (eilės)	 40
Medega mūsų tautiskai vaistinjkystai	... 40
Medega Sim. Daukanto biografiiai	 80
Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorios)	.. 60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eiles Mairionio)	... 15
Kanklės, (eilės ir dainos)	 15
Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės)	 7
Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos)	17
Zentas del parodos (komedia), vertė Sel.	15
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai	 100
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai	 1,50
„Tėvynė“ 1898 metų visi numerai	 1,50
„Tėvynė“ 1899 metų visi numerai	 1,50
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai	.. 25
Istoria szventa seno ir naujo įstatymo	... 50
Prilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose 2)	15
Mainieris ir leberis	 20
Diedai ir Gražina	 30
Trumpi Atsakymai priesz Religiją	 25
Dogmatas apie Pragarą	 10

Geriausiai Inteisyta

LIETUVISZKA SPAUSTUVE

GREITAI, GERAI IR PIGIAI ATLIEKA
VISOKIU! DRUKORISZKUS DARBUS.

V. J. Stagaras,

119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Lietuviszka Dirbtuve

ARNOTU, KOPU, BALDAKIMU, ir kitų visų bažnytinių parėdų; teipogi del draugyszczių: KARUNU, KUKARDU, KEPURIU, ŽENKLU ir tt. Norėdami savo darbu suszelpti savo tautietę ir kad tas darbas būtų priderancziai atliktas, atsiszaukite pas:

T. ANDRIUSZEVICZAITĖ

115 W. Division St. Chicago, Ill.

GEORGE W. BRILL

Terp republikonizkos partijos kandidatų ant pavieto urėdninkų mum rekomenduoja kaip labai gerą žmogų p. George W. Brill isz Mahanoy City, kurs nori dasigauti už Controller'į.

Brill gimė pirm 37 metų Tamaquoje, ir mažu vaiku budamas nustojo tėvo, kuris buvo užmusztas mainose. Jaunu budams p. G. W. Brill išsimokino telegrafystės ir tulą laiką dirbo tą darbą ant stacijos Quakehe; potam dirbo prie lokomotyvų (inžinų) czistyjmo Delano'je, pasikui gavosi už brakeman'a, konduktorių ir net už superintendentą Hazleton'o ir Mahanoy dicitijos Lehigh Valley's kumpanijos. Nuo 1898 jis praužo biznį su lentoms ir įgijo visų padonę ir užsitikėjimą. Isz p. Brill'o galimaėtis sąžiniszko ir teisingo Controller'io. Raszantis sziuos žodžius yra pakakintas, kad galitą vyrą rekomenduoti balsuojantiems.

GERA PROGA!

Per tris mėnesius visi Susivienijimo sąnariai gali gauti tik Už pusę prekes sekanczias knygas.

Dėvoniškių Kryžius. Aprašymas.....10 c.
Kun. A. Pabriezės Botanika. Didei svarbus to garsaus mūsų mokslininko veikalas.....\$1.00
Kun. A. Burbos prozaiški raštai, tm. I. Telpačia apsakos; Tyrmiškių Andrius, Šviesulė, Drausybė ir išmintis žmogaus, Apiburta avis, Tėvo pasukiniai žodžiai, Naujalenkis iš prievartos, Sesuo, Už tėvynės meilę, Burtininkas iš Cucugvano (Austrijoje), Sodžiaus elgėta, Velnio išpažintis ir Smertis ant nosies.....80 c.
Kun. A. Burbos prozaiški raštai, tm. II. Apsakos; Lyginai kaip ir pavelyta, Kučios naktis, Kareivio duktė Dzukelio sapnas, Bedievio dangus utis, Sugyvenimo vilnyse.....50 c.
pati knyga ant geresnės popieros.....60 c.
Kun. Totoriaus, „Pamokslai gražių žmonių“. Laigražų ir pamokinanti skaitymai dėl mažų ir priugančių vaikų. Cenzura leizia į Maskoliją.....60 c.
Katalikų Baznyčia ir Mokslas pagal Zahm'ą iš angliško vertė kun. A. Milukas.....15 c.
Lietuviškas Albumas, antras išleidimas, dalis I. Paveikslai istoriškų vietų, lietuviškų namų, išdarbių ir kitokių. Išldo kn. A. Milukas. 1900 m.....50 c.

A. M. Matusevicz.

Agentas

Vargonų, Pijamų, Siuamų Maszinų, Cigarų ir papirosų Vargonus, pijanus ir maszinas juodu ant 20 dienų ant iszmėginimo. Jiegu per tą laiką paimtas instrumentas pasirodytų negėrv, ar per bragum, asz jį atsiimtu atgal, ir per tą laiką niekas nekasztuos. Užtikrinu, kad nuo manęs pirksite viską pigiau kaip visoj Amerikoj galėtumėte gauti, nes asz visokius daiktus imu stazua isz fabriko, ir todėl galiu juos parduoti pigiau, kaip tie, ką isz wholesale ima. Meldžiu tik pamėginti o užtikrinu, kad busit užgandinti.

A. M. Matusevicz,
15 Mahanoy Str., Mahanoy City, Pa.

Charter Notice.

Notice is hereby given that, in compliance with the requirements of an Act of the General Assembly approved the 29th day of April, 1874, and the supplements thereto, entitled "An Act to Provide for the Incorporation and Regulation of Certain Corporation," an application will be made to the Court of Common Pleas of Schuylkill county, Pa., at Pottsville, Pa., on Monday, the 21st day of October, 1901, by Joseph Laurick, Andrew Machis, Andrew Galgut, Martin Maleski, Chas. Radzevics and Martin Pawasarys, for the incorporation of an association to be known as: "Saint Andrews Lithuanian Roman Catholic Beneficial Society, of Saint George's congrega-

tion, Shenandoah, Pa, the object and purpose of said association being to secure financial aid to members and their families, and to foster a spirit of charity and benevolence and for such purpose to have and enjoy the benefits of said Act of Assembly and its supplements.

M. M. BURKE,
Solicitor.

Shenandoah, Pa, Sept. 24 1901.

M. M. Burke

ADVOKATAS.

SHENANDOAH, PA.

Yra tai tikras lietuvių prietelius ir lietuviškai privalo su visokiais reikalais prie jo kreiptis.

Lietuviškas Albumas. Lietuviški raštininkai ir žymesni vyrai; dalije II-je telpa paveikslai apie 50 lietuviškų raštininkų podraug su aprašymų lietuviškoje ir angliškoje kalbose lietuvių rašliavos iš tautiško kilimo XIX šimtmetije, teipgi paveikslai 8 kankintinių už lietuystę. Antroje dalije patalpinti lietuviški tipai, teipgi Lietuviška gričia ant Paryžiaus parodos, uždėtojai labdaringos draugystės Petropilije etc..... Knyga šita privalo papuošti kozną lietuvišką namą.....\$1.00

Išpažinties istorija, pagal A. Guillois vertė kn. A. Milukas.....50c.
Kun. A. Bortkevičiaus — Pamokslai apie Sakramentus.....\$1.00

Valdimierius, kun. Šmidto apysaka. Vertė kun. A. Milukas.....25 c

Duonos jieškotojai, H. Sienkevičiaus apysaka, vertė V. Stagaras.....35 c

Žentas dėl parodos.....15 c

Du broliu, piešinys iš Turkų karės.....5 c

Zemaičių Vyskupystė, vysk. M. Valančiaus \$1.00

Medega Simano Daukanto biogratiškai. Drvos kn. I. Shenandoah, Pa., 1898 m., pusl. 128. (Su paveikslėliais).....\$1.00

Medega mūsų tautiška vaistininkystai. Dr. J. Basanavičiaus, su dviem autoriaus paveikslais...40 c.

Rankvedis Senoviškos istorijos. Kn. I. Rytų šalys. Ant 72 pusl. aprašyta trumpa istorija senovės Aigipto, Assirijos ir Babilionijos, Fenicijos, Medijos ir Persijos, Judejos, Indijos ir Kynų, su 14 pav. pagal Firher'į ir Gazeau, parengė kun. A. Milukas...50 c.

Anima Vilis. Labai graži apysaka Marės Radzevičiūtės, iš Siberijos gyvenimo, 169 psl. ....75 c.

Lietuviškas Albumas. Paveikslai lietuviškų raštininkų ir vietų. I-mas išleidimas.....50 c.

Rankvedis Senoviškos istorijos. Dalis II. Graičia (su paveikslėliais). Pagal Fisherį ir kitus parangė kun. A. Milukas.....40 c.

Lietuviškai Trakiškos Studijos. Didei svarbus moksliškas Dr. J. Basanavičiaus veikalas, kuriame mokintas senovės tyrinėtojas išveda lietuvių trakišką pajėjimą.....60 c.

Pajauta, Lizdeikos duktė arba Lietuva XIV šimtmetije. Knyga I. Istoriškas apsakymas Bernatavičiaus.....60 c.

Lietuviški Dainiai pradžios XIX šimtmečio. Kliaisiškai tautiškas perijodas Jr. Jono. Telpa čia visi iki šiol žinomi poetiški veikalai.....40 c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Labai naudinga knygelė. Sioje knygelėje yra išguldytos paslaptys fizikos žodžiais ir paveikslėliais, kurias žmogus perskaitęs įgaus daug išminties prie visokių išdirbysčių.....75 c.

Visos šitos knygos tėvynėje gyvenantiems lietuviams yra pristatomos net iki parubežiui už didei sumažintą prekę, butent dolerį skaitant už rublį, o centus už kapeikas. Rašant reik padėti antrašą:

Rev. A. Milukas, Shenandoah, Pa.

BALSUOKYT UZ

M. J. MALDONO

ant

County Controller.

A. HOLDERMAN,

Pigiausiai pardudda szliubinius ir szelp visokius auksinius žiedus, puikiai patalaso laikrodžius ir džiegortus. Pas jį galit pirkt lempų, žiedų, džiegortų, lenčiugėlin, grafafonu ir t. t. Geresni daigtai, pigesūs prekės, viskas yra gvarantuota.

HOLDERMAN'S Jewelry Store,
112 N. MAIN STR., SHENANDOAH, PA.

DR. J. C. FAUGHNAN,

ETERIVARZAS GYDYTOA

Gydo visokias ligas, kojomis tik naminiai gyvuliai gali apsirgti.

Jei kam reiktų, visados, kiekvieną valandą tą daktarą galit rast.

Commercial Hotel, Shenandoah, Pa.

Ziurekite Visi!

Kad pas mane yra dailiausio ir gražiausio sztofo ant dresių mergom ir moterims, ant mašto ir gatajų, ir pigiausia prekė, ką gali gaut visoj Amerikoj. Visokio szilko ir visokio tavoro ant szliubinių dresių. Yra pas mane kaldry, plunksnų ir t. t. ir viskas ko pigiausiai. Užeik ir paziurėk, o pamatysi, kad asz teisybę sakau.

Morkelukas -Supowitz-

Ant placzios ulyczios,

13 S. Main Str.

Shenandoah, Pa.

JAMES J. BELL.

Advokatas

(-ATORNEY AT LAW)

Gyvenantis paczto name.

Shenandoah, Pa.